

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методична рада
Хмельницького національного
університету

Протокол від 24.05.2024 № 8
Голова Науково-методичної ради

(Підпис)

(Ім'я, прізвище)

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

(Назва)

✓ 1 кред. ЄКТС / 30 год.
(Обсяг програми)

Форма навчання Очна / Дистанційна

Керівник сертифікатної програми

(Підпис)

Неля ПОДЛЕВСЬКА, к. пед. н., доцент

Інна ПРИЙМАК, к.філол.н., доцент
(Ім'я, прізвище, учене звання, учений ступінь)

Завідувачі кафедр

(Підпис)

Неля ПОДЛЕВСЬКА, к. пед. н., доцент
Анатолій ЯНЧИШИН, к.філол. н., доцент
(Ім'я, прізвище, учене звання, учений ступінь)

ПОГОДЖЕНО

Зав. навчально-методичного відділу
_____ Лариса ЛЮБОХИНЕЦЬ

Сертифікатна програма

вводиться в дію з 1.09. 2024р.

Наказ від 12.06 2024р. № 84-кп

Ректор _____ Серій МАТЮХ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методична рада
Хмельницького національного
університету

Протокол від 27.05.2024 № 8
Голова Науково-методичної ради

(Підпис)

(Ім'я, прізвище)

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ**

(Назва)

1 кред. ЄКТС / 30 год.
(Обсяг програми)

Форма навчання Очна / Дистанційна

Керівник сертифікатної програми

(Підпис)

Неля ПОДЛЕВСЬКА, к. пед. н., доцент
Інна ПРИЙМАК, к.філол.н., доцент
(Ім'я, прізвище, учене звання, учений ступінь)

Завідувачі кафедр

(Підпис)

Неля ПОДЛЕВСЬКА, к. пед. н., доцент
Анатолій ЯНЧИШИН, к.філол. н., доцент
(Ім'я, прізвище, учене звання, учений ступінь)

ПОГОДЖЕНО

Зав. навчально-методичного відділу
_____ Лариса ЛЮБОХИНЕЦЬ

Сертифікатна програма

вводиться в дію з 1.09 2024р.

Наказ від 12.06.2024р. № 84-к/7

Ректор _____ Серій МАТЮХ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Актуальні питання української мови і літератури в Новій українській школі
Шифр програми	
Тип програми за змістом	Підвищення кваліфікації
Форма навчання	Очна / Дистанційна
Цільові групи	Науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти, педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти та закладів професійної (професійно-технічної) освіти, зокрема, й викладачі української філології, вчителі української мови і літератури.
Передумови навчання за програмою	Базова педагогічна освіта та/або досвід педагогічної діяльності
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС
Тривалість програми та організація навчання	Два тижні
Мова викладання	Українська
Перелік професійних компетентностей, для підвищення рівня яких спрямована програма	– здатність до формування власної мовнокомунікативної діяльності та розвитку мовнокомунікативних умінь і навичок здобувачів освіти; – здатність до комунікативної взаємодії і співпраці з учасниками освітнього процесу у педагогіці партнерства; – здатність до планування освітнього процесу та прогнозування його результатів, розробки навчально-методичного забезпечення та забезпечення реалізації міжпредметних зв'язків; – здатність до розвитку емоційно-етичної сфери особистості вчителя та забезпечення мотиваційної готовності учнів до навчальної діяльності; – здатність до рефлексії в процесі розв'язання професійних завдань відповідно до вимог Професійного стандарту вчителя; – здатність співставляти та аналізувати літературні факти і явища, методики їх викладання, що передбачає проведення досліджень й здійснення педагогічних інновацій, їх критичний аналіз та застосування в освітній діяльності ЗЗСО; – здатність до набуття спеціальних концептуальних знань на рівні новітніх досягнень науки, які є основою для інтегрального мислення та

	інноваційної діяльності, зокрема в контексті навчальної і навчально-методичної роботи в НУШ; – здатність сприяти творчому розвитку учасників освітнього процесу та їхній індивідуалізації; здатність порівнювати та узагальнювати загальноєвропейські культурні традиції з проекцією на національний літературний процес; – здатність до професійного розвитку і співпраці та трансляції власного досвіду.
Укладач програми	Кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри слов'янської філології Хмельницького національного університету Неля Подлевська podlevskanv@khnmu.edu.ua Кандидат філологічних наук, доцент кафедри української філології Хмельницького національного університету Інна Приймак prymakin@khnmu.edu.ua
2. Загальна мета	
З'ясувати актуальні проблеми викладання української мови і літератури в Новій українській школі, зокрема, важливість ролі комунікативної культури як складника педагогіки партнерства НУШ та удосконалити практичні вміння й навички щодо формування комунікативної культури в учасників освітнього процесу; поглибити розуміння інтегрованого курсу літератур для НУШ та узагальнити теоретичні основи інтегрованого курсу.	
3. Очікувані результати навчання	
Після завершення сертифікатної програми слухачі мають: орієнтуватися в основних поняттях змісту програми та розуміти важливість нових професійних ролей учителя-філолога у формуванні комунікативної культури у педагогіці партнерства НУШ; систематизувати знання про культуру мовлення та український комунікативний етикет й уміти застосовувати набуті знання у професійній педагогічній діяльності; створювати модель комунікативної професіограми вчителя-філолога та вміти окреслювати шляхи розвитку комунікативної майстерності вчителя. Характеризувати закономірності розвитку української та зарубіжної літератури; здійснювати аналіз явищ і фактів української та зарубіжних літератур, встановлення зв'язків між українською та світовою літературою, розгляд традиційних тем, сюжетів, мотивів, образів у різних літературах; впроваджувати під час проведення уроків української літератури в школі методи компаративного аналізу.	
Викладання та навчання (методи навчання, форми проведення навчальних занять)	
<i>Методи:</i> словесні (розповідь, пояснення, бесіда), наочні (презентація) та практичні (практична робота), проблемні з використанням інформаційно-комунікаційних технологій; спеціальні (культурно-історичний, порівняльно-історичний, формальний, типологічний, історико-генетичний, історико-	

теоретичний).

Форми: лекційні й практичні заняття, самостійна робота.

4. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання

ZOOM, Viber, Модульне середовище для навчання (Moodle)

5. Оцінювання і форми поточного, підсумкового контролю

Умови видачі документу, що засвідчує підвищення кваліфікації

Документ про підвищення кваліфікації видається за умови виконання слухачем повного пакету практичних та самостійних завдань, що виконані на достатньому рівні та вище.

Форма підсумкового контролю

Презентація моделі комунікативної професіограми викладача/вчителя-філолога.
Презентація проєкту розробленого фрагменту уроку з елементами компаративного аналізу.

Структура програми

Модуль 1 <u>Мовнокомунікативна</u> <u>культура у педагогіці</u> <u>партнерства НУШ</u>	Л	ПР	СР**
Педагогіка партнерства – ключовий компонент формули Нової української школи. Педагогіка співробітництва в інших країнах. Нові професійні ролі вчителя.	1		1
Комунікативна культура – складник педагогіки партнерства. Мовленнєва діяльність та її етикетний аспект. Особливості професійно-педагогічної комунікації. Роль вчителя-філолога у формуванні культури спілкування учасників освітнього процесу.	1		1
Комунікативний тренінг. Моделі спілкування, подолання бар'єрів, формування культури спілкування.	–	1	3
Комунікативна професіограма викладача/вчителя-філолога в освітньому процесі. Шляхи розвитку комунікативної майстерності вчителя.	–	2	3
Представлення моделі			2

мовнокомунікативної професіограми вчителя-філолога.			
Разом:	2	3	10

*Підсумковий контроль із Модуля 1 проводиться у формі публічного презентування моделі комунікативної професіограми викладача/вчителя-філолога та представлення завдань для формування комунікативної культури в учасників освітнього процесу.

**Самостійна робота слухачів полягає в опрацюванні теоретичного матеріалу за замістом курсу, створенні моделі комунікативної професіограми викладача/вчителя-філолога та її презентації-захисті, доборі завдань для формування комунікативної культури в учасників педагогіки партнерства НУШ.

Модуль 2 <u>Теоретичні аспекти</u> <u>інтегрованого курсу літератур</u> <u>(української та зарубіжної) в</u> <u>НУШ</u>	Л	ПР	СР**
Літературні взаємини української літератури із європейськими традиціями до 18 ст. (Давній період розвитку писемства)	1		2
Нова українська література і європейський культурний поступ	1		2
Взаємодія української літератури із європейськими на сучасному етапі	1		2
Світові теми та мотиви в українській художній спадщині.	—	1	2
Підбір та структурування навчального матеріалу для створення фрагменту уроку	—	1	2
Представлення презентації до уроку з використанням прийомів компаративного аналізу		1	2
Разом:	2 3	3	10

*Підсумковий контроль із Модуля 2 проводиться у формі презентування й захисту проєктів розробленого фрагмента уроку до однієї з тем (відповідно до дисципліни або навчального предмета, який викладає педагог). Захист проєктів здійснюється провідними викладачами кафедри (у складі не менш 3-х осіб разом з викладачем, що викладав курси підвищення кваліфікації).

****Самостійна робота слухачів полягає у систематичному опрацюванні практичних робіт, виконанні завдань по розробленню фрагмента уроку до однієї з тем (відповідно до дисципліни або навчального предмета, який викладає педагог), підготовці до захисту.**

Зміст програми

Модуль 1

Мовнокомунікативна культура у педагогіці партнерства НУШ

1. Педагогіка партнерства – ключовий компонент формули Нової української школи. Педагогіка співробітництва в інших країнах. Нові професійні ролі вчителя.

Концепція Нової української школи. Педагогіка партнерства у НУШ: взаємодія учні-батьки-вчителі. Педагогіка співробітництва в інших країнах: приклади позитивних змін. Нові професійні ролі вчителя: ментор, тьютор, коуч, новатор, фасилітатор. Учитель НУШ – натхненник навчання учнів.

2. Комунікативна культура – складник педагогіки партнерства. Мовленнєва діяльність та її етикетний аспект. Особливості професійно-педагогічної комунікації. Роль вчителя-філолога у формуванні культури спілкування учасників освітнього процесу.

Мова як засіб спілкування: дотримання норм українського мовлення. Культура спілкування в освітньому процесі. Корпоративна культура. Український комунікативний етикет у педагогічній взаємодії. Прийоми і методи формування комунікативної культури у закладі освіти. Учитель-філолог як зразок українського професійного мовлення і культури спілкування у НУШ.

3. Комунікативний тренінг. Моделі спілкування, подолання бар'єрів, формування культури спілкування.

Ситуативні комунікативні вправи і завдання у педагогічному спілкуванні. Використання вербальних і невербальних засобів у комунікативних ситуаціях сучасного спілкування в освітньому процесі НУШ.

4. Комунікативна професіограма викладача/вчителя-філолога в освітньому процесі. Шляхи розвитку комунікативної майстерності вчителя.

Компетентнісний підхід до розвитку комунікативних здібностей учасників освітнього процесу. Створення моделі комунікативної професіограми викладача/вчителя-філолога та презентація-захист її складників. Добір вправ і завдань для формування комунікативної культури в учасників педагогіки партнерства НУШ.

6. Представлення моделі мовнокомунікативної професіограми вчителя-філолога.

Модуль 2

Теоретичні аспекти інтегрованого курсу літератур (української та зарубіжної) в НУШ

1. Літературні взаємини української літератури із європейськими традиціями до 18 ст. (Давній період розвитку писемства)

Літературні взаємини Київської Русі й Західної Європи. Відродження і українська література. Бароко європейське, бароко українське.

2. Нова українська література і європейський культурний поступ

Україна і європейський романтизм. Шевченко в європейському контексті. Реалістичні тенденції в українській та європейських літературах.

3. Взаємодія української літератури із європейськими на сучасному етапі.

Становлення та розвиток модернізму та постмодернізму на європейських просторах.

4. Світові теми та мотиви в українській художній спадщині.

Прометей; Кассандра; Нарцис; Медея; Одисей; Лісістрата (з комедії Арістофана); Антигона (з трагедії Софокла); Розвиток протосюжету про доктора Фауста в європейських літературах. Середньовічна легенда про Дон Жуана в літературах наступних епох.

5. Підбір та структурування навчального матеріалу для створення фрагменту уроку.

6. Представлення презентації до уроку з використанням прийомів компаративного аналізу.

Навчальні ресурси:

1. Будний В. Ільницький М. Порівняльне літературознавство: Підручник. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
2. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник. К.: ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
3. Клясен Н. Л. Розвиток комунікативних здібностей учителів гуманітарного профілю в системі післядипломної освіти: навчально-методичний посібник. Чернівці: Букрек, 2012. 160 с.
4. Наливайко Д. С. Компаративістика й історія літератури. К. «Acta» publishers, 2009. 425.
5. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
6. Подлевська Н.В. Формування культури спілкування в учнів 5-6 класів на уроках української мови: дис. ...кандидата педагогічних наук : 13.00.02. К., 2010. 313 с.
7. Подлевська Н.В. Мовно-комунікативні основи спілкування: збірник вправ і завдань для використання на практичних заняттях студентами спеціальності «Середня освіта». Хмельницький, 2021. 107 с.
8. Приймак І. В. Українська література та європейський контекст. Конспект лекцій. Хмельницький, 2019. 276 с.
9. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. Львів: «СПОЛОМ», 2001. 223 с.

10. Стахів М. Український комунікативний етикет: навч.-метод.посіб. К.: Знання, 2008. 245 с.
11. Яценко Т. О., Тригуб І. А. Модельна навчальна програма «Літератури. Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти [Електронне видання]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 62 с.
12. Яценко Т. О., Тригуб І. А. Слижук О. А. Модельна навчальна програма«Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. // <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna>